

Andrzej Krzyszkowski, Piotr Wawrzyniak

Poznań - Stare Miasto. Stary Rynek 42/43

Informator Archeologiczny : badania 17, 206

1983

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace wykopaliskowe prowadzono na stanowiskach 24 i 26. Badaniem geofizycznym objęto rejon na południe od wsi Grunwald, przez który według koncepcji S. Śkielecia przepływał miał Wielki Strumień, rozdzielający przed bitwą pozycje wojsk polsko-litewskich i krzyżackich.

W celu ostatecznego wyjaśnienia charakteru stanowiska 24 postanowiono zbadać 1/4 powierzchni zagłębienia. Wytyczono wykop o wymiarach 74 x 75 m, dzielący go wzdłuż przekątnej i eksplorując jedynie jego południowo-wschodnią połowę. Wynaczoony wykop miał kształt trójkąta prostokątnego. W rezultacie eksploracji potwierdzono w sąsiedzie ubiegłoroczne spostrzeżenia. Pod poziomem próchnicy współczesnej, na głębokości około 1,5 m od dzisiejszej powierzchni, w warstwie gliny przemianowanej z próchnicą wystąpiły liczne kamienie polne, układające się poziomo, a więc niezgodnie z dzisiejszą konfiguracją terenu. Uprzednio wydawało się, że kamienie te tworzą regularny bruk, jednak okazało się, że nie stanowią one celowej konstrukcji i wą utworom naturalnym. W wykopie nie znaleziono żadnych zabytków. Jedynie w warstwie próchnicy współczesnej natrafiono na przedmioty nowożytnie: fragment lemieszka pługa, ładunek żelazny, fragment skrzydeł kosiarzki. Odsłonięto także szkielet krowy. Wobec negatywnego wyniku poszukiwań, uznano należy, iż kontynuacja badań na stanowisku 24 jest bezcelowa.

Na stanowisku 26 założono 2 wykopy o wymiarach 15 x 10 m, nawiązujące do ubiegłorocznych. Celem eksploracji było poszukiwanie mobiliów mających związek z bitwą grunwaldzką, gdyż jedynie w miejscach niegdyś zabagnionych istniała możliwość ugrzęźnięcia i zachowania się do dziś przedmiotów pochodzących z badanego okresu.

Podobnie jak w roku ubiegłym stratygrafia wyglądała następująco: górą, do poziomu 50 - 60 cm pod powierzchnią należała warstwa próchnicy współczesnej, pod nią występował poziom torfu o miąższości 35 - 40 cm, a niżej - słabo przepuszczalna warstwa piasku i szaro-żółtego łu. Nieliczone, poza przedmiotami współczesnymi /saczki melioracyjne, fragmenty cegieł, ceramiki/ nie znaleziono zabytków. Wobec przebadania niemal 2/3 zagłębienia przypuszczaloby, iż dalsze badania w tym miejscu są bezcelowe.

Podczas badań wykrywaczem metali zlokalizowano szereg punktów wskazujących na obecność przedmiotów z metali ferrousnych i nieferrousnych. Punkty te należy zweryfikować.

Badania będą kontynuowane.

POZNAŃ - Stare Miasto
Stary Byszek 42/43

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Poznaniu

Badania prowadzili: mgr Andrzej Krzyszkowski i Piotr
Wawrzyniak /autor sprawozdania/. Finansował MKZ w Poznaniu.
Drugi sezon badań. Średniowieczne kamienie mieszczuńskie
/XIII - XVIII/XIX w./.

Kontynuowano badania dwóch późnośredniowiecznych działek mieszczańskich przy wschodniej pierzei rynku. Wytyczono 4 wykopy o łącznej powierzchni około 30 metrów kwadratowych. Bokończono eksploracji 3 wykopów z sześciorocznej sezonu badań. W sumie przebadano około 40 metrów kwadratowych piwnic.

W wykopie 2F/43 odkryto narożnik południowo-wschodni chałupy drewnianej, prawdopodobnie z okresu lokacji miasta /1253 r./. Na uwagę zasługuje obiekt numer 1 z wykopu 2A/43 - pisco chlebowe(?) o wymiarach 3,8 na 1,4 metra, powiązany funkcjonalnie z wyżej wymienioną chałupą i bruk z kamiami polnych w wykopie 3/42 z pierwszego okresu istnienia muroszej kamienicy numer 42.

Najliczniejszą grupę źródeł ruchomych oprócz kości stanowi ceramika nowożytna oraz budowlane średniowieczne i nowożytna XIV - XVIII/XIX wieku. Znaleziono także liczne ułamki naczyń wczesno-średniowiecznych z 2 połowy XIII wieku. Z innych zabytków wydobyto średniowieczną /XIV w./ ostrogę żelazną, 2 monety z pieca chlebowego/9/1 zachowane w całości, XVII - wieczny renesansowy kafel zdobiony motywem kwiatu osu i pokryty glazurą bezbarwną, przezroczystą.

Materiały z badań z roku 1983 znajdują się w PAK PP MKZ O/Poznań.

Zakończono I etap badań.